

Wijziging van enige artikelen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie, de Spoorwegwet, de Luchtvaartrampenwet, de Advocatenwet, de Beroepswet, de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag, de Pachtwet, de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen, de Wet op de Raad van State, de Visserijwet 1963, de Zaaizaad- en Plantgoedwet en de Wet houdende regeling van de bezoldiging van de militair-rechterlijke ambtenaren

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 23 december 1968.)

Nr. 6

Blijkens het door de vaste Commissie voor Justitie omtrent dit wetsontwerp uitgebrachte verslag werd door vele leden voorshands een schrapping zonder meer van artikel 368 van het Wetboek van Strafvordering niet juist geacht en zeker niet op de gronden, zoals in de memorie van toelichting onder artikel II sub A zijn vermeld. De ondergetekende heeft hierin aanleiding gevonden om bij nadere overweging op het voorstel om artikel 368 te doen vervallen terug te komen. In plaats daarvan wordt een wijziging van artikel 368 voorgesteld, waardoor het minimum aantal terechtzittingen van de politierechter wordt bepaald op één zitting per week. Naar behoefte kunnen bij de afzonderlijke reglementen voor de gerechten meer zittingen worden vastgesteld, terwijl tenslotte wordt voorgesteld de mogelijkheid open te laten, dat de Minister van Justitie kan bepalen, dat meer terechtzittingen worden gehouden. De inhoud van artikel 368 wordt daarmee afgestemd op die van artikel 382 Sv.; beide artikelen liepen, voordat laatstbedoeld artikel bij de wet van 9 januari 1958, *Stb.* 7, zijn huidige redactie kreeg, eveneens gelijk op.

Naar de ondergetekende vertrouwt zal door deze wijziging worden tegemoet gekomen aan de bezwaren die tegen een schrappen van artikel 368 naar voren zijn gebracht, terwijl anderzijds wordt afgestapt van het in de praktijk onbruikbaar gebleken criterium dat het inwoneraantal van de hoofdplaats van het arrondissement bepalend is voor het vaststellen van het aantal politierechterzittingen per week. Op die zittingen worden inderdaad vrij veel zaken behandeld, waarin de verdachte preventief gehecht is. Dergelijke strafzaken plegen reeds bij voorrang te worden behandeld. De wettelijke garantie van een minimum aantal zittingen kan het handhaven van de bestaande praktijk bevorderen.

Door verscheidene leden werd verder het denkbeeld geopperd om in het verband van het onderhavige wetsontwerp twee andere door hen wenselijk geachte wijzigingen in bestaande wetten tot stand te brengen. Als zodanig werden genoemd een aanvulling van artikel 8, tweede lid, van de Advocatenwet en een wijziging van artikel 1638g B.W. De ondergetekende is gaarne bereid te onderzoeken of aan een aanvulling van artikel 8, tweede lid, van de Advocatenwet inderdaad behoefte bestaat.

Het spreekt echter vanzelf, dat hij over een eventuele wijziging – die van meer dan louter redactionele aard zou zijn – het oordeel van de Nederlandse Orde van Advocaten zou willen vernemen. Zodanig overleg vraagt tijd.

De ondergetekende zou een spoedig totstandkomen van de voorgestelde wijzigingen zoveel mogelijk willen bevorderen speciaal voor het opheffen van de twijfel over de effectus civilis verbonden aan het doctoraal examen in de rechtsgeleerdheid aan de hogescholen te Rotterdam en Tilburg.

In een eventuele wijziging van de Advocatenwet zou overigens kunnen worden voorzien bij een andere z.g. leemtwet, die thans op zijn departement wordt voorbereid. Op de ter sprake gebrachte wijziging van artikel 1638g B.W. zal nader worden teruggekomen bij de memorie van antwoord op het voorlopig verslag omtrent de begroting van het Departement van Justitie.

Voor het toevoegen van een nota van wijzigingen aan het onderhavige wetsontwerp, waar in het voorlopig verslag op wordt gedoeld, zou naar het oordeel van de ondergetekende slechts dan voldoende aanleiding kunnen bestaan indien een onverwijld wettelijke voorziening dringend noodzakelijk is; die omstandigheid lijkt noch in het ene noch in het andere geval aanwezig.

Ten aanzien van de in het wetsontwerp voorgestelde wijziging van artikel 398, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is in het N.J.B. van 5 oktober 1968, blz. 880-882, twijfel geuit. Dienaangaande moge het volgende worden opgemerkt.

Aanleiding tot het voorstel om artikel 398, tweede lid, te wijzigen, heeft gevormd de omstandigheid dat in genoemd artikel, onder *e*, nog steeds gesproken wordt van de „teruggave aan ouders of voogd zonder toepassing van eenige straf”, een maatregel die sedert de inwerkingtreding van het nieuwe kinderstrafrecht niet meer kan worden toegepast; in plaats daarvan trad de beslissing bedoeld in artikel 77*f*, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht, volgens welk artikel de rechter in het vonnis kan bepalen dat geen straf of maatregel zal worden toegepast.

Bij de voorbereiding van deze aldus noodzakelijk geworden aanpassing van artikel 398, tweede lid, onder *e*, Sv., is overwogen dat het enigszins ongerijmd zou zijn, wanneer men wel zou verwijzen naar artikel 77*f*, derde lid, Sr., maar niet naar het equivalent van die bepaling voor het volwassenenstrafrecht (artikel 398, tweede lid, onder 9° Sv.).

Het werd verder minder logisch geacht, dat zoals nu het geval is, het stempelvonnis wel mogelijk is – mits uiteraard aan de in artikel 398, tweede lid, onder *a-d*, gestelde voorwaarden is voldaan – bij het opleggen van de straf van geldboete of berisping, en in de toekomst bij schuldigverklaring zonder straf of maatregel, doch een dergelijk vonnis daarentegen uitgesloten

zou blijven bij vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging alsmede bij een van de beslissingen, bedoeld in artikel 349, eerste lid, Sv. Abusievelijk is in de memorie van toelichting in dit verband niet met zoveel woorden gesproken over het ontslag van rechtsvervolging. Enige betekenis kan aan de omissie evenwel niet worden gehecht omdat artikel 398, lid 2, onder *e*, dat in zijn nieuwe redactie in dit opzicht voor geen tweërlei uitleg vatbaar is, deze categorie rechterlijke beslissingen duidelijk wel incorporeert.

In het bedoelde artikel in het Nederlandse Juristen Blad is voorts betoogd, dat de voorgestelde wetswijziging slechts geringe praktische betekenis zal hebben. De beslissingen bedoeld in artikel 349, eerste lid, Sv., en de gevallen dat tot vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging of schuldigverklaring zonder toepassing van straf of maatregel wordt besloten, vormen immers maar een zeer gering percentage van het totaal van de eindvonnissen, die de kantonrechter wijst. Deze opmerking is op zich zelf juist. Een verdergaande wijziging, zoals de schrijver van het artikel bepleit en die er toe zou strekken, aan het stempelvonnis een ruimer toepassingsgebied te geven, strookt echter niet met het karakter van een leemtetwet. De ondergetekende kan hieraan nog toevoegen, dat bij de commissie tot partiële herziening van het Wetboek van Strafvordering (de z.g. commissie-Feber) op het ogenblik voorstellen in studie zijn om aan het stempelvonnis een belangrijk ruimere toepassing te geven.

Bij enkele vergaderingen van de sub-commissie die het ontwerp behandelde, was mr. Van Goethem, de auteur van het artikel in het Juristenblad, tegenwoordig.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.